

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor
Sofia Coyne

Till Kommunstyrelsen

Datum 2017-04-28
Dnr KS 2016/0292

Svar på motion nr 26/2016 från Francisco Contreras (V) - Fasta rutiner för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning

Sammanfattning

I en motion väckt i Kommunfullmäktige 2016-09-19, § 6:13, föreslår motionären att Österåkers kommun upprättar fasta rutiner och en plan för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning med syfte att uppnå målet om nollvisionen, dvs. att inga barn ska vräkas från sina hem.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 26/2016 besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen i Österåkers kommun har rutiner, där det framgår hur förvaltningen ska arbeta med barnfamiljer som hotas av vräkning.

Bakgrund

Socialnämnden skriver i tjänsteutlåtande daterat 2017-03-23:

”Försenad eller utebliven hyra, är den vanligaste orsaken till att hyresgäster blir avhysta (vräkta). Det finns ett antal lagar som reglerar vad som ska ske i samband med att en hyresgäst blir avhyst. Det gäller såväl hyresgästens möjligheter att få tillbaka sin hyresrätt som vad hyresvärden, socialnämnden och kronofogden ska göra.

Hyresgästen får inte skiljas från lägenheten om hyran betalas direkt till hyresvärden eller via post eller bank. En sådan betalning ska ske inom ”återvinningsfristen”, som är tre veckor från det att hyresgästen underrättats om att han eller hon genom att betala på angivet sätt får tillbaka hyresrätten.

Socialnämnden i den kommun där lägenheten finns ska ha informerats om uppsägningen och anledningen till denna samt tidpunkten för avhysningen.

En hyresgäst får heller inte skiljas från sin lägenhet om socialnämnden inom tre veckor skriftligen meddelar att socialnämnden åtar sig att betala hyran eller om hyresgästen inte har kunnat betala hyran i tid på grund av sjukdom eller någon liknande oförutsedd omständighet och hyran har betalats så snart det varit möjligt.

Socialförvaltningen skriver vidare:

”Socialnämnden har sedan 2008 rutiner för handläggning av ärenden som rör hyresskulder. Handläggningsrutiner har reviderats under mars 2017...”

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, Kommunkansliet, har inget övrigt att erinra.

Tidigare beredning

Socialnämnden har behandlat ärendet 2017-04-20, § 5:6.

Bilagor

1. Protokollsutdrag Socialnämnden 2017-04-20, § 5:6.
2. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-03-23.
3. Motion nr 26/2016, 2016-09-19 § 6:13.
4. Rutiner för handläggning vid information om el- och hyresskulder, störningar samt avhysning, gäller Enheten för ekonomiskt bistånd, daterad mars 2017.
5. Rutin för handläggning vid information om el- och hyresskulder, störningar samt avhysning, gäller Enheten för administrativt stöd och service, daterad mars 2017.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Frene
Kanslichef

Expedieras

- Kommunkansliet
- Socialnämnden

SN § 5:6

Dnr. SN 2016/0089

Svar på motion nr 26/2016 från Francisco Contreras (V) - Fasta rutiner för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning

Socialnämndens beslut

Socialnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 26/2016 besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen har rutiner, där det framgår hur förvaltningen ska arbeta med barnfamiljer som hotas av vräkning.

Sammanfattning

I en motion väckt i Kommunfullmäktige 2016-09-19, § 6:13, föreslår motionären att Österåkers kommun upprättar "fasta rutiner och en plan för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning".

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2017-03-23.

Förslag till beslut

Christina Funhammar (M) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag innebärande att anse motion nr 26/2016 besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen har rutiner, där det framgår hur förvaltningen ska arbeta med barnfamiljer som hotas av vräkning.

Francisco Contreras (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Socialnämnden beslutar enligt Christina Funhammars (M) yrkande eller enligt Francisco Contreras (V) yrkande och finner att Socialnämnden beslutar enligt Christina Funhammars (M) yrkande.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för Christina Funhammars (M) yrkande röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningslista med 6 ja-röster och 5 nej-röster.

Expedieras

- Kommunstyrelsen
- Akten

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Omröstningslista

Socialnämnden i Österåkers kommun (mandatperiod 2015 - 2018)
SN 2017-04-20, § 5:6 ^{5:6 F2}

Parti	Ledamöter	Närvarande	Ersättare	J	N	A
KD	Arne Ekstrand, 1:e vice ordf.	X		X		
S	Ingela Westerlund, 2:e vice ordf.	X			X	
M	Marianne Lindner Löfgren	X		X		
M	Camilla Grimsby Klein	-	Ulf Ellnebrant	X		
L	Jörgen E Berglund	X		X		
C	Marie-Louise Brännfors	X		X		
S	Carlos Nuñez	X			X	
RP	Sven Ragnelid	X			X	
MP	Gabrielle Solander	X			X	
V	Francisco Contreras	X			X	
M	Christina Funhammar, ordförande	X		X		
	Ersättare					
M	Ulf Ellnebrant	X				
KD	Kajsa Hellstedt	X				
ÖP	Maria Ullenius	X				
S	Margareta Gustafsson	X				
S	Hans Embäck	X				
	Resultat			6	5	-

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2017-03-23

Dnr SN 2016/0089

Svar på motion nr 26/2016 från Francisco Contreras, Vänsterpartiet i Österåker "fasta rutiner för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning"

Sammanfattning

I en motion väckt i Kommunfullmäktige 2016-09-19, § 6:13, föreslår motionären att Österåkers kommun upprättar "fasta rutiner och en plan för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning".

Beslutsförslag

Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 26/2016 besvarad med hänvisning till att Socialförvaltningen har rutiner, där det framgår hur förvaltningen ska arbeta med barnfamiljer som hotas av vräkning.

Bakgrund

Motionären föreslår fasta rutiner och en plan för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning med syfte att uppnå målet om nollvision, dvs att inga barn ska vräkas från sina hem.

Förvaltningens slutsatser

Försenad eller utebliven hyra, är den vanligaste orsaken till att hyresgäster blir avhysta (vräkta). Det finns ett antal lagar som reglerar vad som ska ske i samband med att en hyresgäst blir avhyst. Det gäller såväl hyresgästens möjligheter att få tillbaka sin hyresrätt som vad hyresvärden, socialnämnden och kronofogden ska göra.

Hyresgästen får inte skiljas från lägenheten om hyran betalas direkt till hyresvärden eller via post eller bank. En sådan betalning ska ske inom "återvinningsfristen", som är tre veckor från det att hyresgästen underrättats om att han eller hon genom att betala på angivet sätt får tillbaka hyresrätten.

Socialnämnden i den kommun där lägenheten finns ska ha informerats om uppsägningen och anledningen till denna samt tidpunkten för avhysningen.

En hyresgäst får heller inte skiljas från sin lägenhet om socialnämnden inom tre veckor skriftligen meddelar att socialnämnden åtar sig att betala hyran eller om hyresgästen inte har kunnat betala hyran i tid på grund av sjukdom eller någon liknande oförutsedd omständighet och hyran har betalats så snart det varit möjligt.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen handläggnings rutin vid uppkomna hyresskulder

Socialnämnden har sedan 2008 rutiner för handläggning av ärenden som rör hyresskulder. Handläggningsrutin har reviderats under mars 2017, se bilaga 2 och 3.

Bilagor

1. Motion nr 26/2016, 2016-09-19 § 6:13
2. Rutiner för handläggning vid information om el- och hyresskulder, störningar samt avhysning, gäller Enheten för ekonomiskt bistånd
3. Rutin för handläggning vid information om el- och hyresskulder, störningar samt avhysning, gäller Enheten för administrativt stöd och service

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Yvonne All
strateg

Motion: fasta rutiner för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning

De senaste fyra åren har 2 000 barn vräcks runt om i Sverige trots nollvisionen om att inga barn ska vräkas från sina hem. Nya siffror för år 2016 från Kronofogdemyndigheten visar att nollvisionen inte har uppnåtts. Under första halvåret i år verkställdes 104 vräkningar.

Att barn vräcks är en tragedi. Bakom en vräkning finns många gånger sjukdom, livskris, arbetslöshet eller ändrade familjeförhållanden som leder till att en familj kommer på fall. Barnets trygghet rycks undan och hemmet ersätts med ett eller flera tillfälliga boenden. Vägen tillbaka till ett eget hem kan vara lång.

Österåker är en av de 7 kommunerna i Storstockholm där det förekommit vräkningar med barn inblandade under år 2016. I antal barn berörda av verkställd avhysning ligger Österåker på plats 3 efter Stockholms Stad och Södertälje. Med hänsyn till antal kommuninvånare ligger Österåker sämst bland Stockholms kommuner.

Med Nollvisionen, som kom till under den tidigare borgerliga regeringen, är målet att inga barn ska vräkas från sina hem. Utgångspunkten är att varje barn har rätt att ha ett hem. Kommunerna har ett ansvar att förhindra och i god tid söka upp barnfamiljer som ligger i riskzonen för att hotas av vräkning. Socialstyrelsen, Barnombudsmannen och Kronofogden menar därför att kommunerna ska arbeta med bland annat fasta rutiner, uppföljningar och förebyggande arbete med ekonomisk rådgivning för att förhindra att barnfamiljer vräks. Genom att jobba förebyggande och agera tidigt kan vi minska antalet vräkningar och att barn vräcks från sina hem.

Trots alla rapporter och uppmaningar från myndigheter har knappt var fjärde kommun fasta rutiner och ännu färre har en övergripande plan. Österåker är en av de kommuner som saknar sådana rutiner för att förhindra att barnfamiljer vräks. En genomgång från Socialstyrelsen från juni 2016 visar att Österåkers Kommun saknar både en aktuell rutin för att förhindra att barnfamiljer vräks och en uppsökande verksamhet för akut hemlösa.

Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att

- Österåkers Kommun upprättar fasta rutiner och en plan för att söka upp barnfamiljer som hotas av vräkning med syfte att uppnå målet om nollvisionen, dvs att inga barn ska vräkas från sina hem.

Francisco Contreras
Vänsterpartiet i Österåker

Österåkers kommun
Socialförvaltningen
Enheten för ekonomiskt bistånd
Rev: mars 2017

Rutin för handläggning vid information om el- och hyresskulder, störningar samt avhysning

När det inkommer information till Socialförvaltningen avseende el- och hyresskulder, störningar samt avhysning mottas detta av Enheten för stöd administration stöd och service, se separat rutin.

Socialekreterare kontaktar genom telefon eller besök

- hushåll med minderåriga barn
- lägenhetsinnehavare över 65 år, medarbetare från enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta ska bjudas med
- när det finns ett pågående ärende; ekonomiskt, förmedlingsmedel eller andrahandskontrakt med Socialförvaltningen ska den inkomna informationen hanteras i befintligt ärende enligt nedan. Det ska klart framgå från journalen hur aktualiseringen hanteras, hushållets inställning samt ev. åtgärder

Syftet är att:

- genom erbjuda hyresrådgivning och vräkningsförebyggande insatser förändra den enskildas beteende så avhysning el elavbrott ej uppstår

Socialförvaltningens vräkningsförebyggande insatser är:

Hyresrådgivning

Socialekreterare ansvarar för att nå hyresgästen i ett tidigt skede, innan det gått så långt som till meddelande om vräkning. Socialekreteraren erbjuder nätverksmöten, möten med hyresvärderna och stöd för att upprätta avbetalningsplan avseende ev. uppkommen skuld. Hyresgästen rekommenderas att alltid betala hyra/bostadsavgift, bostadslån och el först.

Budget- och skuldrådgivning

Förmedla kontakt med budget- och skuld rådgivningen. För att den enskilde ska få hjälp med att få en överblick över den egna ekonomin och skulderna. Få tips om utväg, information om vad händer om man slutar betala, hjälp med att göra en ansökan om skuldsanering. Verksamheten försöker ge hopp om att det aldrig är för sent att ordna upp en skuldsituation eller en tilltrasslad ekonomi.

Ekonomiskt bistånd eller försörjningsstöd

Kan beviljas dem som tillfälligt har svårt att försörja sig och som själva inte har möjlighet att lösa behovet. Är behovet tillfälligt tas hänsyn till faktiska el- och boendekostnaden. Biståndet ska leda till möjligheten att leva ett självständigt liv. Vid

bedömningen ska socialnämnden ta hänsyn till barns behov av utrymme även hos den förälder där barnet enbart vistas under umgänges tid. Vid utredning om rätten till bistånd avseende el- och hyresskuld ska familjers situation och eventuella konsekvenser som det skulle få om hyresskulden inte betalades beskrivas i utredningen. Det bör också framgå vilka åtgärder som behövs för att undvika att liknande situationer uppstår och att föräldrarna ska tillfrågas om deras barn ska få komma till tals i utredningen. När hushållet upprepade gånger riskerar att bli vräkta pga. försummade hyresbetalningar kan socialförvaltningen, när det bedöms som lämpligt, ansöka hos försäkringskassan att bostadsbidraget ska betalas ut direkt till hyresvärden., se vidare i Lag om allmänt bostadsbidrag 25 §.

Från riktlinjerna angående ekonomiskt bistånd som är antagna av Socialnämnden och tillämpas sedan 2015-06-01 står följande:

”Bistånd till skulder som avbetalning på studielån eller banklån, kontokortskulder, privata skulder, etc. samt böter och underhållstöd beviljas inte. Om sökande p.g.a. skulder har dålig kontroll över sin ekonomi ska han eller hon erbjudas hjälp av budget- och skuldrådgivare. Undantag kan göras för hyresskuld i följande fall: Skuld som uppstått under tid då sökande av godtagbara skäl inte haft egna inkomster som räckt till hyra. Om ansökan hade gjorts när hyresskulden uppkom hade han eller hon haft rätt till bistånd.

Då de sociala konsekvenserna för barnen i en familj skulle bli för stora vid eventuell avhysning.

För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna. Om eventuell avhysning riskerar medföra social utslagning och/eller försämrad möjlighet till egen försörjning.

Vid upprepade hyresskulder ska restriktivare bedömning göras.

För att undvika upprepning ska hushåll som beviljats bistånd till hyresskuld så långt det är möjligt följas upp. I samband med reglering av en hyresskuld i en barnfamilj ska en handlingsplan för hur uppföljningen ska genomföras upprättas tillsammans med den sökande. Det ska särskilt uppmärksammas om hyresskulderna kan vara ett uttryck för omsorgssvikt från föräldrarnas sida och om det därmed finns anledning till oro för barnens hälsa och utveckling. Beslut om bistånd till livsföring i övrigt avseende hyresskuld, avseende max tre månadshyror, kan beslutas av enhetschefen för ekonomiskt bistånd. Hyresskulder överstigande tre månadshyror prövas av socialnämnden.”

Socialnämnden kan skriftligen åta sig att betala hyran

Om Socialnämnden ska betala hyran för en hyresgäst ska det meddelas skriftligen till hyresvärden. Det innebär inte att hyresavtalet upphör att gälla och tar inte ifrån hyresgästen ansvaret för hyran.

Socialnämnden kan överta hyreskontraktet

Detta måste ske i samtycke med hyresvärden och innebär att Socialnämnden ansvarar för bostaden och hyresbetalningarna. Socialnämnden hyr i andra hand ut bostaden till de avhysningshotade.

I utredningar om rätten till bistånd kan socialförvaltningen behöva kartlägga den enskildas handlande i förhållande till boendet. En sådan utredning kan ge information om varför risken för hyresskulder alternativt avhysningsbeslut uppstått och vad som behöver komma tillstånd för att risken inte ska återkomma. Detta kan leda till att socialförvaltningen erbjuder eller föreslår andra insatser och stöd än endast betalning av hyresskuld. Exempel på sådana insatser är förmedlingsmedel, boendestöd, personligt ombud, god man eller förvaltare.

Förmedlingsmedel

Är en bistånds bedömd insats med syfte att hjälpa den enskilde med att prioritera utgifterna på ett sätt som tryggar en skäliglevnadsnivå. Socialförvaltningen ta emot den enskildas inkomster och betalar utgifterna enligt överenskommen prioriteringsordning.

Boendestöd

Är bistånds bedömd insats som ska hjälpa den enskilda att hantera problem som är förknippade med boendet, till exempel att förebygga vräkningar. Syfte med boendestödet är att träna förmågor och uppnå större självständighet och trygga boendet.

Personliga ombud

Socialförvaltningen föreslår kontakt med Personligt ombud. Ombudet arbetar för att enskilda får tillgång till vård och stöd och att insatserna samordnas. Den enskilde är uppdragsgivaren och ombudet fungerar som en förmedlande länk mellan denne och olika myndigheter och institutioner. Ombudet ska driva den enskildas sak gentemot olika myndigheter.

God man

Socialförvaltningen kan hjälpa den enskilde att ansöka om god man. Det är tingsrätten som beslutar om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. Den det gäller måste ge sitt samtycke, om inte hälsotillståndet förhindrar det.

Förvaltare

Socialförvaltningen kan påtala behov av förvaltare. Det är tingsrätten som beslutar om att tillsätta förvaltare för den som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande inte kan ta hand om sin egendom. Men i första hand ska man utse god man eller se till att personen får hjälp på ett annat, mindre ingripande sätt.

Österåkers kommun
Socialnämnden
Enheten för administrativt stöd och service
Rev: mars 2017

Rutin för handläggning vid information om el. och hyresskulder, störningar samt avhysning från:

- Intrum Justitia
- Kronofogden gällande
- Elbolag
- Hyresvärdar (Armada, Akelius med flera)

På begäran ska socialförvaltningen styrka att informationen mottagits

1. signerat/ankomst stämplat ett av exemplaren
2. återsänd den till avsändaren

Kontrollera i Procapita om person är aktuell hos SN avseende;

- ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd
- förmedlingsmedel
- andrahands hyreskontrakt hos SN

Om personen **ÄR** aktuell inom enheten för Enheten för ekonomiskt bistånd

1. gå in i aktuell journal och gör en aktualisering (anmälan el- eller hyresskuld, avhysning eller störning). Aktualiseringen görs i: ekonomi akten, finns förmedlingsmedel aktualiserar skulden där.
2. 2skriv upp aktualiseringsnumret på originalhandlingen och sortera in den i befintlig akt
3. lämna en kopia på handlingen till socialsekreterare

Om personen **EJ** är aktuell på ekonomiskt bistånd

1. om (kontrolleras i Tekiz) person är bosatt i kommunen och om det finns minderåriga barn bosatta på adressen, eller om personen är över 65 år gör en aktualisering från navigatorn.
2. skriv upp aktualiseringsnumret på originalhandlingen och lämna handlingen till socialsekreterare

Om det **EJ** finns barn och personen i fråga är ej över 65 år

1. gör en aktualisering
2. skriv i rutan för förhandsbedömning/motivering; Ej aktuell, inga barn,

3. skicka brev (som finns under fliken Dokument i Procapita och informationsbrev som ligger i Gemensam - SOC – Administrativt stöd och service – Posthanter.
4. Välj ”beslut ej inleda utredning”, fyll i socialsekreterarens namn som har delegation för det aktuella beslutet
5. skriv ut aktualiseringsbilden som hålls ihop med den inkomna originalhandlingen, lämna handlingarna till socialsekreterare som har delegation för det aktuella beslutet
6. sorteras in i pärm märkt ” AKTUALISERING, årtal, månad Elskuld Hyresskuld Störning” kommunens gallringsregler gäller